

احکام سقط جنین

احکام شماره 2

ویژه ی آزمون خود آموخت مریبان و سرگروه های صالحین

به نقل از اسحاق بن عمّار : به امام کاظم علیه السلام عرض کردم : زنی از ترس حاملگی، برای سقط جنین خود دارو می خورد.

حضرت فرمود : جایز نیست.

عرض کردم: هنوز در مرحله نطفه است. فرمود: نخستین چیزی که آفریده می شود نطفه است.

کتاب من لا یحضره الفقیه : ۵۳۹۴/۱۷۱/۴

مطالب زیر از سایت مقام معظم رهبری انتخاب شده و مطابق با فتوای ایشان در اجوبه الاستفتائات است.

س 1264: آیا از بین بردن نطفه منعقد شده‌ای که در رحم مستقر شده، قبل از رسیدن به مرحله علقه که تقریباً چهل روز طول می‌کشد، جایز است؟ و اصولاً در کدامیک از مراحل ذیل سقط جنین حرام است:

1 - نطفه استقرار یافته در رحم

2 - علقه، یعنی خون بسته شده

3 - مضغه، (پاره گوشت)

4 - عظام (دارای استخوان قبل از دمیدن روح).

ج: از بین بردن نطفه بعد از استقرار آن در رحم و همچنین سقط جنین در هیچ یک از مراحل بعدی جایز نیست.

جایز نیست	از بین بردن نطفه ای که در رحم مستقر شده و سقط جنین در تمام مراحل
-----------	--

سوال 1261: آیا سقط جنین بر اثر مشکلات اقتصادی جایز است؟

جواب: سقط جنین به مجرد وجود مشکلات و سختی‌های اقتصادی جایز نمی‌شود.

سقط جنین، فقط به دلیل مشکلات اقتصادی	جایز نیست
--------------------------------------	-----------

س 1263: پزشکان متخصص می‌توانند از طریق استفاده از روشها و دستگاههای جدید، نواقص جنین در دوران بارداری را تشخیص دهند و با توجه به مشکلاتی که افراد ناقص‌الخلقه بعد از تولد در دوران زندگی با آن مواجه می‌شوند، آیا سقط جنینی که پزشک متخصص و مورد اطمینان آن را ناقص‌الخلقه تشخیص داده، جایز است؟

ج: سقط جنین در هر سنی به مجرد ناقص‌الخلقه بودن آن و یا مشکلاتی که در زندگی با آن مواجه می‌شود، جایز نمی‌شود.

سقط جنین، فقط به دلیل ناقص‌الخلقه بودن چه قبل و چه بعد از دمیدن روح	جایز نیست
---	-----------

س 1262: پزشک بعد از معاینه در ماههای اول حاملگی به زن گفته است که استمرار بارداری احتمال خطر جانی برای او دارد و در صورتی که حاملگی ادامه پیدا کند، فرزندش ناقص‌الخلقه متولد خواهد شد و به همین دلیل پزشک دستور سقط جنین داده است، آیا این کار جایز است؟ و آیا سقط جنین قبل از دمیده شدن روح به آن جایز است؟

ج: ناقص‌الخلقه بودن جنین، مجوز شرعی برای سقط جنین حتی قبل از ولوج روح در آن محسوب نمی‌شود، ولی اگر تهدید حیات مادر بر اثر استمرار حاملگی مستند به نظر پزشک متخصص و مورد اطمینان باشد، سقط جنین قبل از ولوج روح در آن اشکال ندارد.

سقط جنین در صورتی که: هم کودک ناقص‌الخلقه شود و هم خطر جانی برای مادر وجود داشته باشد.	به شرط آنکه قبل از دمیده شدن روح باشد جایز است.
---	---

س 1266: سقط جنین فی نفسه چه حکمی دارد؟ و در صورتی که ادامه بارداری برای زندگی مادر خطر داشته باشد، حکم آن چیست؟

ج: سقط جنین شرعاً حرام است و در هیچ حالتی جایز نیست مگر آنکه استمرار حاملگی برای حیات مادر خطرناک باشد که در این صورت سقط جنین قبل از ولوج روح، اشکال ندارد، ولی بعد از دمیدن روح جایز نیست حتی اگر ادامه حاملگی برای حیات مادر خطرناک باشد مگر آنکه استمرار بارداری، حیات مادر و جنین هر دو را تهدید کند و نجات زندگی طفل به هیچ وجه ممکن نباشد ولی نجات زندگی مادر به تنهایی با سقط جنین امکان داشته باشد.

سقط جنین در صورتی که استمرار حاملگی برای حیات مادر خطر داشته باشد.	قبل از دمیده شدن روح جایز است ولی بعد از دمیده شدن روح، حرام است. مگر آنکه...
--	---

س 1267: زنی جنین هفت ماهه خود را که ناشی از زنا بوده بنا به درخواست پدرش سقط کرده است

ج: سقط جنین حرام است هر چند بر اثر زنا باشد.

سقط جنینی که بر اثر زنا ایجاد شده	سقط جنین حرام است هر چند بر اثر زنا باشد.
-----------------------------------	---

س 1268: مقدار دیه جنینی که دو ماه و نیم عمر دارد، در صورتی که عمداً سقط شود چقدر است و دیه باید یه چه کسی پرداخت شود؟

ج: اگر علقه باشد دیه آن چهل دینار است و اگر مضغه باشد شصت دینار است و اگر استخوان بدون گوشت باشد هشتاد دینار است و دیه به وارث جنین با رعایت طبقات ارث پرداخت می شود ولی وارثی که مباشر سقط جنین بوده (یعنی انجام دهنده و عامل اصلی سقط جنین) از آن، سهمی ندارد.

مقدار دیه جنینی که عمداً سقط شده	1. اگر علقه باشد 2. اگر مضغه باشد 3. اگر استخوان بدون گوشت باشد.
1. 40 دینار شرعی 2. 60 دینار شرعی 3. 80 دینار شرعی	

رعایت طبقات ارث یعنی چه؟

یعنی دیه را باید به کسانی که در طبقه اول ارث قرار می‌گیرند بدهید در غیر این صورت به طبقه دوم می‌دهید و در غیر این صورت به طبقه سوم داده می‌شود. این طبقات به صورت زیر هستند.

طبقه اول: پدر و مادر و اولاد متوفی، اولاد اولاد (نوه ها)، اولاد اولاد اولاد

طبقه دوم: جد (پدر پدر و پدر مادر) و جده (مادر پدر و مادر مادر) و برادر و خواهر

و سپس پدر جد و مادر جد و پدر جده و مادر جده و فرزندان برادر و خواهر

طبقه سوم: ۱ - عمو و عمه و خاله و دایی سپس اولاد آنها

2 - عمو و عمه و خاله و دایی پدر و مادر و سپس فرزندان آنها

س 1269: اگر زن بارداری مجبور به معالجه لثه یا دندانهایش شود و بر اساس تشخیص پزشک متخصص نیاز به عمل جراحی پیدا کند، آیا با توجه به اینکه بیهوشی و عکسبرداری با اشعه باعث نقص جنین در رحم می‌شود، سقط جنین برای او جایز است؟

ج: دلیل مذکور مجوزی برای سقط جنین محسوب نمی‌شود.

س 1270: اگر جنین در رحم، مشرف به موت حتمی باشد و باقی ماندن آن در رحم به همان حال برای زندگی مادر خطرناک باشد، آیا سقط آن جایز است و اگر شوهر آن زن مقاد کسی باشد که سقط جنین در حالت مذکور را جایز نمی‌داند، ولی زن و اقوام او از کسی تقلید می‌کنند که آن را جایز می‌داند، تکلیف مرد در این حالت چیست؟

ج: چون در فرض سؤال امر دائر است بین مرگ حتمی طفل به تنهایی و بین مرگ حتمی طفل و مادر او، بنا بر این چاره‌ای جز این نیست که لااقل زندگی مادر با سقط جنین نجات داده شود و در فرض سؤال، شوهر حق ندارد همسرش را از این کار منع کند، ولی واجب است تا حد امکان به‌گونه‌ای عمل شود که قتل طفل مستند به کسی نشود.

سقط جنین در صورتی که:

می‌دانید جنین حتما خواهد مرد

ولی مادر در صورتی که بارداری ادامه یابد خواهد مرد

چاره ای نیست جز آنکه حداقل جان مادر را نجات دهیم پس باید سقط شود حتی اگر همسر ناراضی است.

س: آیا می‌توان با تشخیص قطعی بیماری در جنین‌هایی که دچار **عیوب ژنتیک** بوده و یا مادر آنها در طی بارداری بر اثر ابتلاء به بعضی بیماری‌های عفونی بیمار شده‌اند، قبل از دمیده شدن روح (چهار ماه و ده روز) جنین را سقط نمود؟ لازم به ذکر است این کودکان از بدو تولد تا پایان عمر دائماً در وضع مشقت‌باری به سر خواهند برد و خانواده و جامعه نیز بهای گزافی را از نظر روانی و مادی باید به دوش بکشند.

ج) اگر نگهداری و بزرگ کردن طفل معلول و عقب‌مانده و ناقص‌الخلقه برای والدین دارای زحمت و مشقت بیش از متعارف باشد به مقداری که در عسر و حرج واقع می‌شود، اسقاط جنین پیش از دمیده شدن روح در او مانع ندارد.

سقط او پیش از دمیده شدن روح اشکالی ندارد.	سقط جنین در صورتی که : مشکل ژنتیکی جنین طوری است که والدین بیش از حد متعارف به زحمت و مشقت و عسر و حرج می‌افتند.
---	---

س: اگر بارداری باعث خجالت و آبروریزی من یا خانواده‌ام شود، آیا می‌توانم در سه ماهه اول آن را سقط کنم؟

ج) سقط جنین شرعاً حرام است و آنچه در سؤال ذکر شده مجوز آن نمی‌باشد.

س: با توجه به روشهای درمان نازایی که در حال حاضر انجام می‌شود، گاهی اوقات حاملگی‌های چند قلو (چهار قلو) اتفاق می‌افتد، که در اکثر موارد، با زایمان زودرس در ماههای پنجم و ششم همراه است و جنینها به ثمر نرسیده و از بین می‌روند. یکی از روشهایی که امروزه در دنیا انجام می‌شود، کاهش تعداد این جنینها در ماههای اول حاملگی (پنجاه تا شصت روزگی) است، تا بقیه جنینها بتوانند رشد نمایند و حاملگی به ثمر برسد. آیا این روش درمانی از نظر شرع مقدس اسلام جایز است یا خیر؟

ج) اگر کاهش بعضی از جنینها، موجب زنده ماندن بقیه شود (و عدم کاهش، سبب از بین رفتن همه آنها گردد) اشکال ندارد.

س: دیه‌ی سقط جنین که با رضایت کامل پدر و مادر، و از راه‌های مختلف انجام می‌شود، به عهده کیست؟

ج: دیه بر عهده مباشر سقط می‌باشد. اگر دکتر مستقیماً سقط را انجام دهد دیه بر عهده اوست و اگر پرستار تزریق نماید به عهده اوست و اگر مادر دارو را خورده بر عهده مادر می‌باشد و در همه موارد دیه باید به ورثه طفل پرداخت شود که در موارد اول و دوم پدر و مادر و در مورد سوم پدر است که اگر ایشان عفو نمایند ساقط می‌شود هر چند گناه آن که قتل نفس یا مشابه آن باشد ثابت است.

س: من در هفته دهم حاملگی عمداً جنین را سقط کرده‌ام. نسبت به سقط جنین چه باید بکنم؟

ج: سقط جنین بر شما حرام بوده است که مرتکب شدید ولی کفاره ندارد لیکن دیه شرعی جنین را ضامن هستید، و باید دیه را به وارث شرعی او بپردازید و خودتان از این دیه ارث نمی‌برید.

س: آیا ضرورت‌های اجتماعی - اقتصادی، مجوز سقط جنین قبل از دمیده شدن روح می‌تواند باشد یا نه؟

ج: سقط جنین به مجرد وجود مشکلات و سختی‌های اقتصادی جایز نمی‌شود.

س: زنی که از ابتدا نمی‌خواسته آبستن شود ولی بر اثر اصرار شوهر آبستن شده، اگر در غیاب شوهر کاری کند که موجب سقط جنین شود، آیا ضامن خون‌بهای اوست؟

ج: در فرض مرقوم گناهکار است و علاوه بر آن ضامن دیه نیز می‌باشد.

س: پدر و مادری جنین چهل روزه‌ای را سقط کرده‌اند چون مادر بیمار بوده و پزشکان به صورت شفاهی گفته بودند که زایمان برای مادر خطر دارد و از باردار شدن منع شده بوده است، آیا به عمل فوق دیه تعلق می‌گیرد یا خیر؟ در صورتی که جواب مثبت است قیمت امروزی چقدر است و به چه جایی یا کسی پرداخت گردد؟

ج: جنین چهل روزه اگر بصورت علقه درآمده بود، دیه‌ی اسقاط آن سی مثقال [بازاری] طلا است و دیه به عهده کسی است که مباشر در سقط آن بوده است و به شخص مباشر اسقاط نمی‌رسد بلکه به سایر ورثه جنین از پدر یا مادر یا برادر و خواهر ارث می‌رسد.

س: آیا خارج کردن جنین از رحم مادر، زودتر از موعد مقرر، و رشد آن تحت مراقبت‌های ویژه و یا در دستگاه مخصوص (انکوباتور)، جایز است؟

ج: عمل فوق فی نفسه اشکال ندارد.